

סוללים דרך

בונים חירות תודעתית

מאמרי השבוע

א' - ה' ניסן

ה'תשפ"ה

מי אנחנו?

'סוללים דרך' הינו מיזם העוסק בתודעה והסברה שהחל לפני מספר שנים לאור הצורך להבין את המתרחש במרחב הציבורי באופן ענייני, ללא משוא פנים ומתוך שיח בוגר ומקצועי.

לאט לאט הצטרפו למיזם אנשים רבים, עד שכיום הקהילה הגיעה לכ-17 אלף חברים (!) שמקבלים מאמר בכל יום.

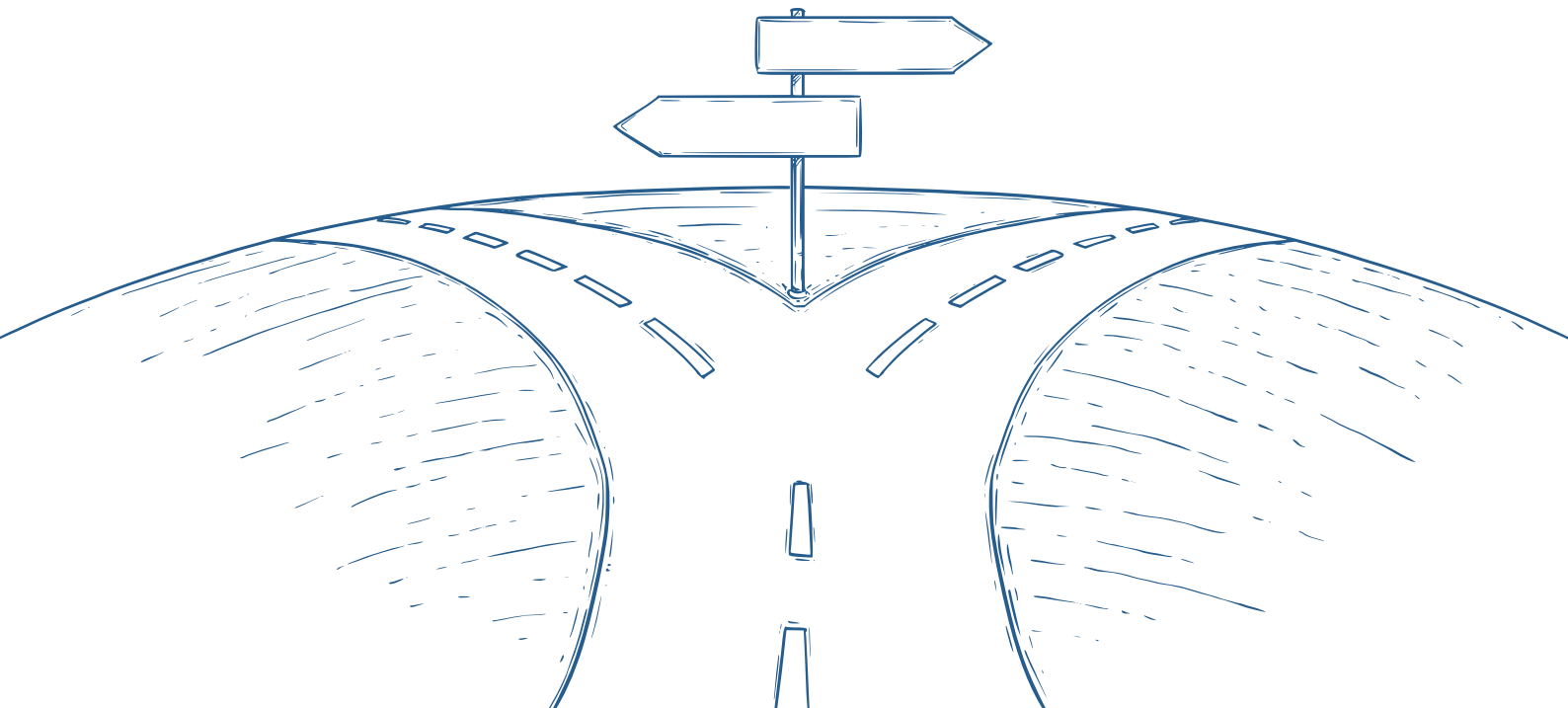
ב'סוללים דרך' אנו נוהגים לומר ש'אין לך דבר פרקטי יותר מתיאוריה טובה'.

כלומר, המיזם מאפשר לתחושות האינטואיטיביות הפשוטות של רבים, לעבור מתחושות בטן להמשגה ברורה ולתודעה סדורה. רק אדם כזה הופך להיות 'אקטיביסט' מדויק הפועל בהתאם לרוח לאומית, ציונית ויהודית.

אנו משתדלים לסקל את אבני הנגף מנהר החיים הישראליים על מנת לסייע בענווה לספינה הלאומית לנוע בבטחה ובגאון.

תגובות: office@solelim-derech.co.il

להפצת החוברת: דניאל 052-757-5290

תוכן עניינים

<u>4</u>	<u>סליחות נוסח קפלן</u>	א
<u>7</u>	<u>ניכוס ערכים, חיזוק הרוח ושירות מילואים</u>	ב
<u>10</u>	<u>ה'אחר' הוא (לא) אני</u>	ג
<u>13</u>	<u>רעיון חדש ומהפכני לתיקון הדמוקרטיה</u>	ד
<u>16</u>	<u>העתיד של עם ישראל</u>	ה

לחצו לקבלת החוברת במייל

סליחות נוסח קפלן

אודי בן חמו

מה כבר יכול להיות בעייתי בלבקש סליחה?

כמו תמיד, יש להפריד בין המוחות הציניים המבריקים להמון העם היקר והתמים לעיתים. עכשיו בואו נתחיל:

האם אנשי

ציבור

שפעלו

והתריעו

על העתיד

לקרות אם

ניטוש את

חבל עזה

אשמים

בדיוק כמו

אנשי

ציבור

אחרים

שתמכו

ושכנעו

בצדקת

הגירוש?

א. **בקשת סליחה כנה וראויה מצריכה דיוק.** הדיוק מעיד על כנות ואומץ כשאדם מבקש סליחה, ראוי שידגיש על מה בדיוק וממי הוא מבקש סליחה; מה הייתה מידת אחריותו לאירוע, מה היה חלקו הספציפי בעוול שעליו הוא מבקש סליחה, **ובעיקר: כיצד הוא, ולא אחר, מתכוון לתקן את מעשיו.**

ב. כבר בתחילת המלחמה נאמרו שוב ושוב המילים 'כולנו אשמים'. מדוע? האם באותה מידה אשמים תושבי גוש קטיף שגורשו מבתיהם והזהירו מפני העלול להתרחש, כמו מקדמי מדיניות הגירוש? האם אנשי ציבור שפעלו והתריעו על העתיד לקרות אם ניטוש את חבל עזה אשמים בדיוק כמו אנשי ציבור אחרים שתמכו ושכנעו בצדקת הגירוש? **לא. כולנו אחראים אמנם כאורגן, אך בוודאי לא באותה מידה.**

ג. אותם אנשים שעודדו סרבנות וקרעו את העם מבינים כנראה את אשמתם באירוע הנורא של השבעה באוקטובר.

ניכר שכדי שלא יואשמו לבדם, הם החליטו למשוך יחד איתם לתהום את כולנו: "כולנו אשמים". זוהי טקטיקה ידועה, היוצרת סימטריה וטוענת שהנרמס אשם בדיוק כמו הרומס. **הכה באומץ על החזה שלך, לא של אחיך שאותו רמסת.**

ד. אין מתאים יותר מהביטוי "**הפטריוטיות היא מפלטו האחרון של הנבל**" כדי לבטא שימוש ציני וצבוע במסרים פטריוטיים אציליים כבקשת סליחה לאומית.

ה. **'זילברזציה' ציבורית**

במדינת ישראל מבוצע מזה שנים רבות פרויקט רחב היקף, שכל מהותו היא לרוקן את נבחרי הציבור מסמכויותיהם ולהעבירן ל'שומרי הסף' - אנשי ה'דיף סטייט'. בעיה זו מצויה כידוע גם מעבר לים, ובארצות הברית החל ממשל טראמפ לטפל בה ביעילות.

ומשום כך, כאשר הסמכות ננגסת שוב ושוב, מה לנו כי נבוא בטענות ונדרוש בקשת סליחה מנבחרי הציבור, כשבפועל מה שמומש זו מדיניות של בית המשפט או של פקיד בכיר?

את המדיניות הזו ביטאה דינה זילבר, המשנה ליועמ"ש לשעבר, בספרה 'בירוקרטיה כפוליטיקה': "חשוב שהדרג הפקידותי יכיר בכוחו לעצב מדיניות בנושאים קרדינליים", היא כותבת.

”
מעצבי תודעה
ציניקנים
מבקשים
סליחה בזול
וללא מאמץ,
אך מעוניינים
שאחרים יישאו
בתוצאות.

לדבריה, "המגמה החשובה היא העתקת מרכז הכוח השלטוני ויכולת ההכרעה המעשית בשאלות של מדיניות, מהדרג הפוליטי הנבחר לדרג הפקידותי הממונה". והיא מוסיפה במפורש: "תהליכים אלו מתרחשים במסווה של ניטרליות ושל מומחיות אובייקטיבית, תוך עקיפת ההליך הדמוקרטי וסיכנונו, מבלי ליתן דו"ח לציבור הרחב שגורלו נקבע בדרג הפקידותי".

קודם כל, ההודאה המפורשת ביומרה ובהונאה היא מדהימה. ושנית, **המילים הללו מייצרות חוסר הלימה בין סמכות לאחריות**. משכך, כל בקשת סליחה מבלי להצביע על האחראים ועל מידת חלקם המדויקת, מעידה על אינפנטיליות במקרה הטוב, או על ציניות, גניבת דעת וחוסר יושר במקרה הרע.

ו. במציאות הכללית שבה השקר והמניפולציה משחקים תפקיד מרכזי, כל דרישה לבקשת סליחה הופכת לצינית ומכוערת.

מעצבי תודעה ציניקנים מבקשים סליחה בזול וללא מאמץ, אך מעוניינים שאחרים יישאו בתוצאות.

כך, בהשתלטות על המרחב הציבורי בבקשות סליחה מכל עבר, נבחר הציבור מימין נתפסים כערלי לב, ומוטחת בהם האשמה סמויה כדי לגזור קופון במרחב הפוליטי.

ז. "ילדים, תסלחו זה לזה, לא משנה מי התחיל". כך אומרות גננות לעיתים. מדוע? מה כל כך אצילי בויתור על בירור נוקב מי התחיל ומה אירע בדיוק? זהו מתכון בטוח להנצחת עוול. לא על חשבון הילד שלי בבקשה.

ח. גזירת קופון

האם במסגרת בקשת הסליחה תידרש המערכת המשפטית להתנצל? ומה עם התקשורת? או מכוני מחקר שקידמו קונספציה הרסנית?

האם תיזדרש בקשת סליחה עמוקה ממי שלא טרחו להעיר את ראש הממשלה ערב הטבח?
ומה חלקם המדויק של ראש אמ"ן, ראש השב"כ והרמטכ"ל לשעבר? האם בקשת סליחה תופנה גם למשפחות הנרצחים מעסקת שליט?

ט. לאור זאת אנו מגיעים למסקנה הפשוטה והמתבקשת:
הדרישה לבקשת סליחה נועדה לצורך דבר אחד בלבד - יצירת סלידה גוברת מנבחרי הציבור, שאינם מבקשים סליחה משום שהם מבינים את התרגיל, וגזירת קופון זול ומכוער להפלת הממשלה והעומד בראשה.
כשיש מחלוקת על חלקו של כל מרכיב במערכת, אין שום ערך לבקשת סליחה באצילות מעושה.

בקיצור: סליחה, אבל לא.

”
**הדרישה
לבקשת
סליחה
נועדה
לצורך דבר
אחד בלבד
– יצירת
סלידה
גוברת
מנבחרי
הציבור,
שאינם
מבקשים
סליחה
משום שהם
מבינים את
התרגיל**

ניכוס ערכים, חיזוק הרוח ושירות מילואים

איתי אסמן

ביום רביעי הקרוב תתקיים צעדה בירושלים של מספר ארגונים תחת הכותרת "כולם מתגייסים".

לכאורה יוזמה מבורכת. גם אני חושב שכולם צריכים לתרום למדינת ישראל, כל אחד בדרכו. ומי שלא לומד תורה, צריך לדעתי לעשות שירות לאומי כלשהו או להתגייס למסגרת שמותאמת לאורחות חייו. את מתווה גיוס החרדים שלי כתבתי במאמר ארוך בשם "גיוס חרדים - כיצד?". בקצרה: **בהידברות, בתהליכות ולא בכפייה**. הצבא וארגוני השמאל לא רצו לגייס חרדים במשך 75 שנה והם לא יצליחו לעשות זאת עכשיו בחוק של כפייה. כמו שדתיים לא יצליחו להעביר חוק לימוד תורה לחילונים, עם כל חשיבות עולם הרוח, מהסיבה הפשוטה: **עולם תרבותי משנים רק בתהליך ולא בחוקים**. חוק כזה ייצור בדיוק את התוצאה ההפוכה.

את מה שכתבתי כאן יודעים כל המארגנים של הצעדה וכל אלו שמדברים על גיוס בכפייה, אז למה הם עושים זאת?

שתי הערות חשובות:

1. במאמר הזה אינני מדבר על הארגונים החתומים על הצעדה הזו, אלא על רוח הדברים בציבוריות הישראלית. ביקורת באה לחדד נקודה מסוימת שצריכה תיקון ולא לבטל הכל. יש כאלו שכוונותיהם רצויות, אך לדעתי מעשי המחאה שלהם לא יחוללו שום שינוי תרבותי.

2. אני מלא הערכה אינסופית למשרתי המילואים ולמשפחותיהם, לזכויות הרבות שלהם ולקשיים שלהם. אין לי ספק שיש להקל מעליהם את הקושי ככל האפשר ולסייע להם.

ועכשיו לטענות המרכזיות:

א. פייק ניוז

ראשית, נפרק את הפייק ניוז: מערך המילואים לא קורס*, בדגש על המילה 'מעריך', מן הסתם יש מילואימניקים שקורסים. נכון, יש קשיים, זה מאוד לא פשוט, צריך עוד כוח אדם, אבל המעריך לא קורס. בכתבה המצורפת מ'דיעות אחרונות' נכתב בכותרת "41% מהמשרתים פוטר או נאלצו לעזוב את העבודה". הכתבה שותפה על ידי נפתלי בנט ויאיר ויגלר יו"ר "פורום מילואימניקים דתיים". מי שיקרא בעיון את הכתבה יראה שמדובר במילואימניקים שפנו לשירות התעסוקה, ולא במדגם מייצג של המילואימניקים. אתם מכירים מילואימניק שפנה לשירות התעסוקה? אני לא. בנט וויגלר שיתפו פייק ניוז. למה? עוד מעט נבין.

”
מעריך
המילואים
לא קורס*,
בדגש על
המילה
'מעריך',
מן הסתם
יש
מילואימני
קים
שקורסים.
נכון, יש
קשיים, זה
מאוד לא
פשוט,
צריך עוד
כוח אדם,
אבל
המעריך לא
קורס

”
**רוב המילואימניקים
הדתיים שאני מכיר
אינם משתייכים
לארגון כזה או אחר.
הם פשוט משרתים
את המדינה במדים,
בלי שום הפגנות
וצעדות בשם
השירות הצבאי
שלהם**

ב. ניכוס ערכים

מאז תחילת המלחמה עשיתי מעל 250 ימי מילואים, אני רואה בזה מצווה גדולה מאוד. **המטרה שלי הייתה ניצחון במלחמה, השמדת החמאס והחזרת החטופים. לא קידום אג'נדה פוליטית כזו או אחרת.** לדעתי הקמה של ארגון בשם "המילואימניקים הדתיים" היא מטעה. **רוב המילואימניקים הדתיים שאני מכיר אינם משתייכים לארגון כזה או אחר. הם פשוט משרתים את המדינה במדים, בלי שום הפגנות וצעדות בשם השירות הצבאי שלהם.** הם יודעים שלצבא לא מכניסים פוליטיקה. זה בסדר גמור להקים ארגון שמסייע להם, אך לא בסדר להשתמש בהם לנושאים פוליטיים.

הצעדה הזו גם בחרה באופן מוזר לעבור דרך הר הרצל. מספר הורים שכולים פנו למארגני הצעדה בבקשה לא להכניס פוליטיקה והפגנות להר הקדוש הזה, כי את הר הרצל מרחיקים מפוליטיקה וממחלוקות. מתנהל כאן שיח של ניכוס ערכים. שירות המילואים והר הרצל לא שייכים לאף ארגון ולאף מגזר. לא "אחים לנשק" ולא ל"המילואימניקים הדתיים". (הבנתו שבסוף הם שינו מקום אך לא ראיתי פרסום רשמי).

ג. מי מעצב את סדר היום?

אנחנו רגילים שארגוני שמאל משתמשים בשיח של ניכוס הערכים ומהפיכות של "עכשיר". אבל הצטרפות הארגונים הדתיים להפגנה הזו (בית הלל, צהר ועוד), מצערת מאוד. כי לא מדובר רק בניכוס ערכים וחוסר סובלנות (מה קרה לשיח ההסכמות הרחבות?) אלא שרובו של הקמפיין הזה מבוסס על שיח של החלשת המילואים והחלשת האומה כולה. **מפרסמים כל הזמן כתבות על אנשים שקורסים, על פיטורים, זורעים יאוש באומה במקום לתת כוח.** אני לא טוען שאין בעיות. יש, וגם תהיינה. אבל הציונות הדתית תמיד ידעה לדבר על הרוח, לתת כוחות, מוטיבציה. כאן יש אימוץ מלא של שיח המדוכאים המרקסיסטי של השמאל. "אנחנו הקורבן, החרדים מדכאים אותנו". **חלקים בציונות הדתית (לא כולם) אימצו לחלוטין את תודעת השמאל וצורת החשיבה שלו.**

שוב, לא כל הארגונים החתומים שם דוגלים בשיח הזה, חלקם עם כוונות טובות להציף פערי כוח אדם. הם דומים לרבנים שחותמים על עצומה יחד עם אנשי שמאל מתוך רצון טוב, ויום למחרת מגלים שהתקשורת מיסגרה את כל העצומה עם דף מסרים שהם לא חתמו עליו.

אתן לכם כלל: אם אתה דתי, או את דתייה עם כיסוי ראש, וערוצי התקשורת של השמאל פונים אליכם לריאיון, זה לא כי מעניין אותם לשמוע את המצוקות שלכם, אתם ממש לא מעניינים אותם. הם רוצים שתדברו נגד החרדים ונגד הממשלה. הגישה של "זה נושא אמיתי שצריך לטפל בו ולא אכפת לי איך זה יקרה" היא גישה נאיבית שלא מבינה השלכות. יש אנשים נאיביים שחושבים שהם מעצבים את סדר היום הציבורי, כי הם רואים הכל דרך נקודת מבטם הקטנה, האידאליסטית והטהורה - קוראים לזה "טהרנות".

אז מי מעצב לנו את סדר היום?

מדוע לא מדברים על התקציבים שעוברים לערבים שלא משרתים בצבא? מדוע לא מדברים על האפליה המתקנת שלהם באקדמיה? מדוע לא מדברים על הקרקעות שהם מקבלים? למה אתם לא פועלים לכך שכל לוחם מילואים ומשפחתו יקבלו קרקע? פשוט מאוד: כי התקשורת מעצבת את סדר היום הציבורי, והדתיים מגיעים ומארגנים צעדות. למה אין צעדה דתית לאומית נגד בג"ץ?

ד. הצדיקים הטהורים אינם קובלים?

בנושא גיוס החרדים עסקתי שנים לפני שכל הארגונים האלו צצו, זה לא עניין אותם אז, ופתאום הם באים ועושים מהפכות. זה לא עובד ככה. השמאל יודע שכפייה מייצרת ריאקציה תגובה הפוכה, וזה בדיוק מה שהם רוצים.

לפני 3 חודשים התכנסו ארגוני השמאל תחת הכותרת "משלבים ידיים לשינוי המפה הפוליטית". בסעיף 4 במסמך שהפיקו נכתב: "חגי פרידלר - חובש הכיפה היחיד בפורום, מטעם "הרוח הציונית", הדגיש את הכעס בציונות הדתית על החרדים".

ובסעיף 5 נכתב: "הדוברים התמקדו בשני תחומים - הפלת הממשלה ובניית חלופה נכונה". השמאל מבין היטב שהדרך להפיל את הממשלה היא על ידי פילוג בין הציונות הדתית למגזר החרדי. המגזר הדתי, שגדל על האמירה "הצדיקים הטהורים אינם קובלים על הרשעה אלא מוסיפים צדק", הפך למגזר שקובל נגד החרדים כל הזמן. המגזר שגדל על עין טובה ולימוד זכות, דן לכף חובה רק את החרדים (את השמאל אסור, יש לו סגולת ישראל...). המגזר שגדל על אהבת ישראל ועל האמירה שבית המקדש ייבנה רק באהבת חינום, התמלא באמירות קשות נגד המגזר החרדי. מדוע נגד השמאל אסור להתבטא ונגד החרדים כן? מה קרה ל"גאולתן של ישראל קמעא קמעא"? מתי אימצנו את השיח של "את כולם עכשיו"? מה קרה ל"אחדות זה הערך הכי חשוב"?

כי חלקים בציונות הדתית (לא כולם) אימצו את תודעת השמאל - החרדים הפכו למדכאים האולטימטיביים, וכל השאר מדוכאים.

ה. גם אני חושב שצריך לגייס חרדים שאינם לומדים (כמובן מי שלומד תורה גם יכול להתגייס למצווה), אך לא בכפייה, לא בשנאה, לא בסנקציות, אלא מתוך אהבת ישראל והסברה. אני מבין את הקושי של אנשי המילואים; זוהי תקלה גדולה שבכירי הצבא היו שבויים בקונספציה, סגרו כמה חטיבות, קיצרו את השירות הסדיר ולא רצו לגייס חרדים. השינוי התרבותי יהיה בהדרגה ולא בכפייה, עם כבוד לגדולי ישראל החרדים.

בע"ה נחזק את רוח העם, ניתן מוטיבציה ללוחמים שמוסרים את נפשם, נסייע להם ולמשפחותיהם, ונתקן תהליכים בסבלנות.

ה'אחר' הוא (לא) אני

עזרא הימן

”
**מותר לך
 להגן על
 עצמך,
 לרצות
 לשרוד זה
 טבעי
 ולגיטימי,
 אבל
 המעשה
 המוסרי
 הוא תמיד
 מחווה לעם
 האחר, לדת
 האחרת,
 למי שאיננו
 שייך לזהות
 שלך.**

א. טרגדיה ושמה בית חולים

שנתיים לפני המלחמה, בית החולים וולפסון יחד עם עמותת 'הצל ליבו של ילדי' חנך בית חולים חדש לילדים, מהמפותחים בארץ. מוקד פעילותו הוא מרכז בין-לאומי לטיפול במחלות לב בילדים מהעולם. עד המלחמה, ילדים מהעולם היה במידה רבה מאוד ילדים ערבים מעזה ומיו"ש. הערך המנחה את הארגון המקים הוא 'תיקון עולם', והמתאמת עבור הילדים מעזה בארגון מסבירה ש"על ידי העזרה הפחד נעלם, ורואים שכולנו בני אדם".

עד המלחמה, היו מגיעות לבית החולים הרבה קבוצות של ילדים עזתיים לשהות בבית החולים.

קבוצה של יהודים, תושבי קיבוצים בעוטף עזה, הייתה מסיעה אותם בקביעות ממעברי הגבול לבית החולים ובחזרה. הם האמינו שהם עושים מעשה מוסרי עילאי, ושהם התקווה לדו-קיום ולפתרון הסכסוך.

ב-7.10 גמלו להם תושבי עזה בפוגרום אכזרי ביותר. אותם אנשים שהסיעו את ילדי עזה לבית החולים נרצחו בביתם או נחטפו ממנו באכזריות. מסתבר שהפחד היחיד שנעלם בעקבות כל העזרה שקיבלו ילדי עזה הוא הפחד מלטבוח ביהודים.

מאז, בית החולים מחפש מקומות אחרים בעולם להביא משם ילדים לטיפול. אך את הלקח העיקרי הוא לא למד.

ב. ראשיתה של תפיסה מוסרית קלוקלת

הכל מתחיל בעולם הרעיונות. מהו המעשה המוסרי? בשמאל זו מסורת ארוכת שנים שהמעשה המוסרי מתייחס לעולם 'לאחר' ו'לשונה'. מותר לך להגן על עצמך, לרצות לשרוד זה טבעי ולגיטימי, אבל המעשה המוסרי הוא תמיד מחווה לעם האחר, לדת האחרת, למי שאיננו שייך לזהות שלך.

ההתגדרות וההשקעה בזהות הייחודית שלך, הדתית והלאומית, זוכה פעמים רבות בשמאל בשלל שמות גנאי מוסריים - גזענות, פשיזם ועוד. יש ארגוני שמאל קיצוניים שהלכו עם זה עד הסוף ונעשו צוררים ממש לעמם וזהותם, ויש שנתנו יותר לגיטימציה לשימור העצמי הלאומי. אבל התנועה המוסרית אצלם פונה תמיד אל ה'אחר', ויוצרת משוואה של הנגדה בין שרידות עצמית לעשייה מוסרית.

הגישה הזו גורמת לניכור בסיסי ביחס לזהותך הלאומית והדתית הייחודית שלך. ניכור זה מושלך על בני עמך שהם בעלי תפיסה מוסרית אחרת, המתקפים את זהותם, עמם וארצם כבסיס המוסרי של חייהם.

”
הכל מתחיל,
כאמור, מעצם
הרעיון המגיע
מ'בית המדרש' של
השמאל – שהמוסר
מתבטא בעיקר יחס
ל'אחר', וכי 'שלום
עושים עם
אויבים'.

ניתן להתחקות אחר השורשים של התפיסה הזו בעולם המערבי החל מהנצרות, דרך השמאל המודרני, ועד התפיסות הפרוגרסיביות של העידן הפוסטמודרני. **כל הציר הזה מחדיר רעל ממית לביטחון המוסרי של האדם בשגשוג של זהותו, ארצו ועמו.**

ג. השפעות ונגזרות

הגישה הזו גוררת אנשים רבים המושפעים מהרעיון הזה לרחם על האזרחים, לסרס את כוחנו, לפגוע בביטחוננו, לסכן את חיילינו ואזרחינו, להתנכר לאדמתנו ולנצור את נשקנו.

הגישה הזו בנתה את הקונספציה הביטחונית, המשפטית והאזרחית של החיים כאן במדינת ישראל.

כשמבינים את זה, אין מה להתפלא על רמטכ"לים וראשי שב"כ שמסכנים חיילים ואזרחים עבור אזרחי האויב, שרואים בנו כובשים בארצנו.

ואין מה להתפלא על בית משפט עליון, העסוק יותר בתנאי החיים של מחבלי נוח'בה ואזרחי האויב מאשר בביטחון, ברווחה ובצדק של אזרחי מדינתו שלו.

הכל מתחיל, כאמור, מעצם הרעיון המגיע מ'בית המדרש' של השמאל – שהמוסר מתבטא בעיקר יחס ל'אחר', וכי 'שלום עושים עם אויבים'.

התוצאה המתבקשת היא ההתרגשות המוסרית מהעשייה בשדות זרים.

ד. 'האחר הוא אני' במערכת החינוך

לפני כמה שנים הכניסו למערכת החינוך שלנו את הסיסמה 'האחר הוא אני'. הסיסמה הזו נשמעת מאוד מוסרית ומרגשת, אך ההקשר התרבותי של הביטוי הזה הוא הרסני לנפש ולערכים שלנו.

החיבור העמוק ל'אני' הוא תנאי ליחס מתוקן ל'אחר'. הדילוג הזה אל ה'אחר' ומסמוס הגבולות מחריב את האני, ובסופו של דבר גם את האחר.

ה. מאובססיה ל'אחר' לאובססיה לאויב

המקרה של בית החולים לילדים וולפסון ותושבי הקיבוצים בעוטף הביא את ההיגיון הזה לאבסורד טראגי.

האנשים שהידרו יותר מכולם במימוש התפיסה המוסרית הזו - שילמו עליה את המחיר הגבוה ביותר, ונרצחו באכזריות דווקא על ידי החברה העזתית שאליה התמסרו בטוב ליבם.

כואב עד מאוד מחיר הדמים שאנו משלמים כדי ללמוד את השיעור הקשה, **שכל המרחם על אכזרים סופו ליפול קורבן לאותה אכזריות.** התרבויות והחברות האכזריות ביותר הן אלה שהמעשה הטוב לא מעורר בהן הכרת טובה והתפייסות, אלא קנאה וטינה רצחנית.

אך העיוות הזה ביחס לעזתים הוא רק הקצנה של אותה תפיסה מוסרית המוכרחת לחפש את המעשה המוסרי לא באחיך ובבני עמך אלא ב'אחר' שמעבר לגדר.

ו. תפיסה מוסרית מתוקנת

תפיסה מוסרית מתוקנת כוללת בתוכה כמובן גם שאלות של יחס ל'אחר': לאדם אחר, לעם אחר, לאנושות כולה. לעיתים היא גם מחייבת ריסון. אך העיוות הנורא שבתפיסה השגויה של המוסר מביא לעיוות באיזונים ובמינונים.

הרב קוק כותב במאמרו 'דעת אלוקים', שחורבן בית ראשון נגרם בפועל בגלל הכרסום באמון המוסרי של ישראל בעצמה כמעצמה. האמון המוסרי במלחמה נגד אויבינו נשחק, הקישור שלנו לאדמה נסדק, וכוח החיים שלנו נחלש עד שערי מוות.

במקום אחר הוא כותב, **שתחילתה של תפיסה מוסרית מתוקנת היא אמונה של אדם בעצמו, וקל וחומר כשאנחנו מדברים על עם בארצו.** אדם מוסרי עוזר קודם כל לעצמו, לבני משפחתו, לקהילתו ולעמו. זה לא רק מעשה לגיטימי, זה המסלול הראוי לכל תנועה מוסרית. אדם מוסיף טוב בעולם קודם כל דרך מעגליו הקרובים. **סיוע לעם אחר הוא מעשה ראוי רק כשבסיס התפיסה המוסרית שלנו ביחס לערך עצמנו ברור ואיתן.**

לעם ישראל יש מסורת מאוד ייחודית ואיתנה ביחס לתפיסה הזו. אנו מאמינים שאין דרך טובה יותר להיטיב לעולם מאשר לטפח את השגשוג הרוחני והגשמי של עם ישראל בארצו. ולא היו ימים טובים להטבה מוסרית לעולם כתקופת המעצמה של שלמה המלך.

אנחנו צריכים להתרכז בשגשוג הרוחני, הגשמי והביטחוני שלנו לא רק מתוך לגיטימציה של עם שרוצה לשרוד, אלא כביטוי למעשה המוסרי הנעלה ביותר עלי אדמות. כשנפעל מתוך תודעה כזו, תבוא ברכה גם לעמים האחרים.

רעיון חדש ומהפכני לתיקון הדמוקרטיה

איתי אסמן

א. אחת לתקופה קם לו ארגון 'חברה אזרחית' חדש, הטוען שבידו להציל את המדינה מחורבן ולתקן את הדמוקרטיה, שהפכה להיות מסוכנת לדעתו.

'חברה אזרחית' היא זירה של ארגונים ומוסדות, שבהם מתאגדים אנשים בצורה התנדבותית כדי לקדם אינטרסים משותפים. לרוב הם נמצאים במקומות שהמדינה פחות יעילה בהם.

ישנן עמותות של חסד או סיוע ועמותות לקידום אג'נדות פוליטיות. בישראל הנושא מפותח בעיקר בשמאל.

'הקרן לישראל חדשה' מאגדת תחתיה מאות רבות של ארגוני חברה אזרחית - לקידום הדמוקרטיה, הפלורליזם, זכויות האדם, זכויות נשים, להט"בים, ערבים ועוד.

שיח החברה האזרחית מייצג סוג של 'הקול הציבורי'.

אותן עמותות משמיעות כביכול את קול האזרח בתקשורת, בוועדות הכנסת וברשויות המקומיות.

ב. אבל מה קורה כשאותן עמותות יוצרות מצג שווא כאילו הן מייצגות ציבור גדול, בעוד הן מייצגות ציבור קטן מאוד?

למשל, ארגון 'שדולת הנשים בישראל'. מדובר בארגון פמיניזם רדיקלי הטוען שהוא מדבר בשם כל הנשים בישראל, דהיינו 50% מהתושבים במדינה.

בשם ה'טייטל' הזה מגיעות נשות השדולה לוועדות הכנסת ולצבא ומקדמות את האג'נדה שלהן (בשיתוף פעולה מלא עם היוה"ל"ם בצה"ל).

כך גם 'הפורום החילוני', ארגון שמאל אנטי-דתי הטוען שהוא מייצג את כל החילונים בישראל.

ארגון נוסף שקם לאחרונה הוא 'המילואימניקים' בראשות יועז הנדל, והוא מתיימר לייצג את כלל המילואימניקים.

דבר אחד משותף לשלושת הארגונים המייצגים הללו:

מעולם לא נערכו בהם בחירות. האנשים העומדים בראש הארגון מעולם לא עמדו לבחירה. הם בחרו את עצמם והחליטו שהם מדברים בשם כל הציבור (הנשים, החילונים, המילואימניקים ועוד).

אני מילואימניק, ואני מתנגד לעשייה של 'המילואימניקים' ושל 'פורום המילואימניקים הדתיים', שהחליטו לדבר בשמי ובשם חבריי מבלי לבקש את רשותנו. הטענה: "כל המשרתים חושבים שצריך לגייס חרדים" אולי נכונה אבל אותם ארגונים טוענים בנוסף שצריך לגייס אותם "בכפייה, עכשיו ובסנקציות" - עם זה רוב המשרתים לא יסכימו, מהסיבה הפשוטה - זה יוצר אפקט הפוך.

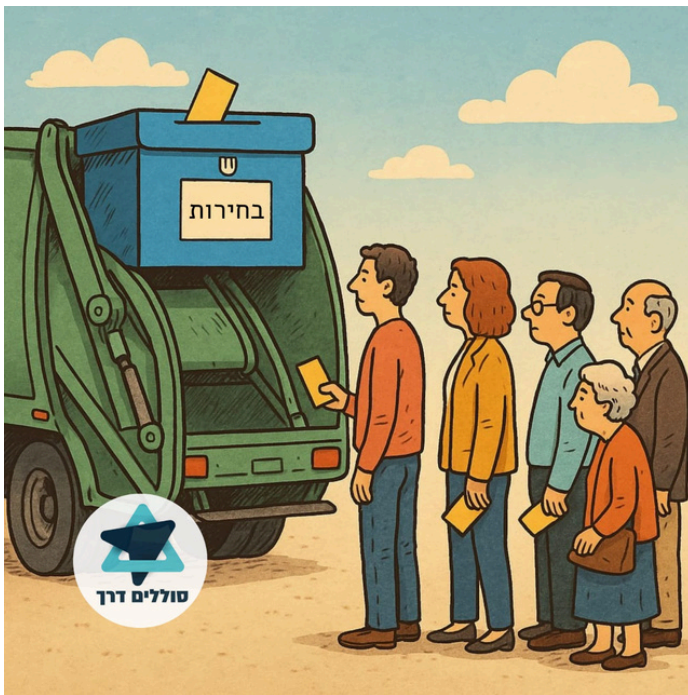
אין בעיה כמובן בהקמת ארגון ובקידום תפיסות עולם, אך יש טעם גדול לפגם ביצירת מצג שווא של ציבור ענק, כאשר בפועל מיוצגים בארגון מספרים קטנים באופן יחסי.

שמא תקשו: "מה עם מפלגת הציונות הדתית?"

מה עושים אם האג'נדה של הפקידים שונה מזו של השר? או שהם יעשו את המדיניות שלו בעצלתיים, במקרה הטוב. או שבמקרה הפחות טוב הם יסבירו לו שהמדיניות שלו לא תוכל לעבוד

”
**איך אנחנו
 מצליחים להגיע
 להסכמות רחבות
 וחברי הכנסת לא?'.
 כך מגיעים למסקנה
 שהבעיה היא
 בכנסת ובנבחרי
 הציבור, ולכן יש
 להחליף אותם**

כאן מדובר במפלגה, המציגה את עצמה כמייצגת ציבור, והיא עומדת לבחירה דמוקרטית. אם בחרו בה מאות אלפי אנשים, כנראה היא מייצגת נתח נכבד במגזר.

ג. ומה קורה כשאותו ארגון חברה אזרחית טוען שוב ושוב שהפוליטיקאים מושחתים ואסור לסמוך עליהם, ושרק הוא ושכמותו מצילים את המדינה ומונעים חורבן בית שלישי, חורבן המתרחש בדרך כלל ברבעון הרביעי של חיי האומה בארצה?
 במציאות הזו, ארגון החברה האזרחית מתחיל לדמיין שהוא-הוא נציג הציבור. ויש להם ראייה: בארגון ישנו ייצוג לגברים ונשים, יהודים וערבים, להט"בים, נכים ואימהות חד-הוריות וכו' - וראו איזה פלא, אותם מייצגי הציבור (בעיני עצמם) אכן מצליחים להגיע לפוליטיקה של הכנסת אורחים' מנומסת כמו בבניין השכונתי, בניגוד לפוליטיקה מושחתת ורעה כמו שיש בדמוקרטיה הישראלית.

והם מקשים קושיה: איך אנחנו מצליחים להגיע להסכמות רחבות וחברי הכנסת לא?'. כך מגיעים למסקנה שהבעיה היא בכנסת ובנבחרי הציבור, ולכן יש להחליף אותם. יש ארגונים, כמו "אחים לנשק" שטוענים שהם ממש הצילו את המדינה שקרסה. לשיטתם, כולנו חייבים להודות להם.

ד. יש רק בעיה אחת בהשוואה הילדותית הזו של הבניין השכונתי לכנסת: אותם מייצגי ציבור בעיני עצמם מעולם לא עמדו לבחירת הציבור. ההצלחה שלהם בהסכמות רחבות נובעת מהעובדה שהאנשים בארגון שלהם הם אנשים עם עולם רעיוני דומה, גם אם הם בעלי נראות שונה. ההצלחה הזו היא 'חוכמה' קטנה מאוד.
 הציבור מעולם לא בחר בהם ולא ברור שיבחר בהם בעתיד. לכן הם הקימו ארגון חברה אזרחית שבו חבר מביא חבר, במקום לקיים בחירות. וכמובן, לדבר בשם הציבור עם סמאות של "יש אצלנו אנשים מכל המגזרים וכל הקשת הפוליטית".

ה. 'פתאום קם אדם והחליט כי הוא עם'. הוא איגד כמה 'אנשי רוח' ואנשים מהאליטה (יחד עם עצמו), וביחד הם הגיעו להסכמה איך כותבים 'אמנה חברתית' או 'חוקה רזה', וראוי שעם ישראל יקבל אותה. אך את מי אותו ארגון חסר ענווה בכלל מייצג? למה הוא חושב שהוא מחליף את נבחרי הציבור?

**אותה
קואליציה
תוכל לדבר
בשם
הציבור
ולקבל
הסכמות
רחבות,
שהרי הם
מייצגי רוב
העם
בבחירות
דמוקרטיות
. לשיטה
הזו נקרא
'דמוקרטיה
ליברלית'.
מה
דעתכם? זה
יכול
לעבוד?**

ו. תוך כדי הרהור בנושא עלה לי רעיון מהפכני, שאולי יכול לעבוד. כדי שנוכל לדעת מי באמת מייצג את הציבור, וכדי שנוכל באמת להגיע להסכמות רחבות, בואו ננסה שיטה, שבה אנשים הטוענים שהם מייצגים את הציבור יעמידו את עצמם לבחירת הציבור. הם יקימו מפלגה, ואם יהיו להם הרבה קולות הם יוכלו להשפיע על קבלת ההחלטות בישראל. תהיינה בחירות, כל 4 שנים נניח. המפלגות הגדולות ירכיבו יחד קואליציה של רוב, ויעמידו בראשן ראש ממשלה. אותה קואליציה תוכל לדבר בשם הציבור ולקבל הסכמות רחבות, שהרי הם מייצגי רוב העם בבחירות דמוקרטיות. לשיטה הזו נקרא 'דמוקרטיה ליברלית'. מה דעתכם? זה יכול לעבוד?

מפלגות הקואליציה יקיימו ביניהן משא ומתן פוליטי. לעיתים חלק יקבלו תקציב לישיבות, חלק יקבלו תקציב להתיישבות וכספים למוסדותיהם וחלק אחר יקבלו תקציב לאינטרסים שלהם. הרי בסופו של דבר מדובר באינטרסים הציבוריים. בבניין מגורים אין את אותם כספים ודיונים שיש בכנסת- שוב התפיסה הילדותית שהכל פשוט.

הדמוקרטיה הליברלית תאפשר כמובן לארגוני החברה האזרחית לפעול, אך ללא מניפולציות ובהתאם לגודלם היחסי בלבד. הם לא יוכלו לטעון 'אנחנו הרוב', 'אנחנו מייצגי הנשים', 'אנחנו מייצגי המילואימניקים הדתיים' ועוד, שהרי הם מעולם לא עמדו לבחירות. הדמוקרטיה הליברלית תבטיח שהרוב ייוצג בדיוק כפי הבחירה בקלפי.

ז. ראוי גם לוודא שהתקשורת וארגוני החברה האזרחית לא יבזו את נבחר הציבור ויגידו שהם לא מייצגים אף אחד, שהרי זהו שקר, הם מייצגים את בוחריהם. לשם כך בדיוק קיבלו מנדט.

לכן אני ממליץ להפסיק להשתמש במילה 'פוליטיקאים' כאילו מדובר בתפקיד בזוי ולהתחיל לקרוא להם 'נבחר הציבור', כדי שנבדיל בינם לבין אלו שלא נבחרו וכדי לכבד את הציבור שבחר בהם. מה אתם אומרים, דבר כזה יכול לעבוד?

העתיד של עם ישראל

בן יעקב סבו

א. שמעתם פעם על מעגל שיח ואחדות עם אנשי מאה שערים?

**שניהם
הסכימו
שפרקטית
אין בעיה
לאחוז נשק
כדי להגן
על עצמנו
מגויים. זה
היגיון
פשוט. רק
שלטענתם
בטוח
הארוך
הסכנה של
איבוד
היהדות
קשה הרבה
יותר
מהסכנה
הפיזית**

הקדמה ראשונה: אני לא עושה אידיאליזציה לאף ציבור בעם ישראל. בשורות הבאות אנסה רק לתת נקודת מבט בוגרת על מנת לתכנן נכון את צעדינו בשנים הקרובות.

הקדמה שניה: גדלתי בשמאל, יש לי שיח עומק גם עם אנשים בשמאל ואני מכיר את הכאבים שלהם. פה נפגוש כאבים אחרים. גם זה מותר.

הקדמה שלישית: במאמר היום אני לא עוסק בשאלה מי צודק, ולא מה דעת הרב קוק על הדעות שאציג כרגע, אלא רק ניסיון לאבחן מצב קיים ולהבין את ההיגיון השוזר שבתוכו, על מנת לכוון **שיתוף פעולה** באופן בונה למען נצח ישראל, ואולי גם ללמוד משהו חדש על עצמנו, למרות השוני התרבותי, הרוחני והמעשי העצום בינינו לבינם.

מוכנים? מתחילים.

ביום חמישי בעודי על מדים, נשק ודרגות, קפצתי ללב הפגנה טעונה מאד של הפלג הירושלמי והעדה החרדית (אנשי היישוב הישן המכונים 'צי'אלמרס') נגד גיוס חרדים. מהר מאד הוקפתי במפגינים והתפתח... מעגל שיח מלא הערכה, עניין, כבוד ואהבה!

הרגשנו באופן ברור, מוחלט והדדי שאנחנו באותו הצד של נצח ישראל, מול הפרוגרס והדיפ-סטייט (הם קוראים לזה הכפירה ומנגנוני המדינה המחלנת).

על החיבור שהיה בינינו מעידים הצחוקים, הסלפי, החלפת הטלפונים והצעת הטרמפ בסוף הדיון. תחשבו על זה - הפגנה טעונה בין שני צדדים שבסופה מציעים טרמפ אחד לשני כדי לחזור הביתה.

עם ישראל זה עם קדוש.

אז על מה באמת הוויכוח? **על הדרך**. לשנינו היהדות מאד מאד חשובה, שנינו מבינים שהיהדות קיומית למען נצח ישראל. אנשי הפלג הירושלמי טענו בפניי שהצבא והמדינה ניסו ומנסים לעשות 'כור היתוך' ולחלן את הבאים בשעריהם, ואילו אנשי 'העדה החרדית' טענו בפניי שהקמת מדינה שמנותקת מיהדות היא כעין ניסיון חצוף כלפי הקב"ה 'לעבוד עליו' ולקדם את הגאולה בכח הזרוע כתחליף לאחריות, לרצון להתקרב אליו ולחזרה בתשובה.

שניהם הסכימו שפרקטית אין בעיה לאחוז נשק כדי להגן על עצמנו מגויים. זה היגיון פשוט. רק שלטענתם בטוח הארוך הסכנה של איבוד היהדות קשה הרבה יותר מהסכנה הפיזית.

”
**אמנם דרכי הפעולה שלנו
שונות מאד מאד, אולם
בעוד אני מנסה לשנות
מבפנים הם מתריעים
שזה לא יצליח, יגבה
מחיר החשוב לשמירת
היהדות של נצח ישראל,
ואף יחזק את הכוחות
שמגמתם הפוכה**

להגיד לכם את האמת? נאלצתי להסכים עם שניהם. אמנם דרכי הפעולה שלנו שונות מאד מאד, אולם בעוד אני מנסה לשנות מבפנים הם מתריעים שזה לא יצליח, יגבה ממני ומשכמותי מחיר החשוב לשמירת היהדות של נצח ישראל, ואף יחזק את הכוחות שמגמתם הפוכה ממני (בבחינת 'אידיוטים שימושיים' בלעז).

וואלה, במקרים רבים הם צודקים. מה אתם מכירים יותר, דתיים שהתכופפו עם השנים ונהיו משרתי המערכת המרדנית, או דתיים אמיצים וגאים שהעמידו את היהדות על ראש שמחתם על אף המחיר ששילמו?

כתשובתי לשאלתם מי הרב שלי ומאיזה בית מדרש אני, הם הזדקפו בכבוד גדול. "האמת שהם באמת רציניים. חבל שטועים ומחזקים את המדינה המחלנת", קבעו פה אחד ביראת כבוד וצער.

אז אחרי שעצבנתי את הקוראים, הרי מה לקצין קרבי שזכה להילחם במלחמות ישראל ולאנשי העדה החרדית והפלג, ננסה לרדת לעומק הרעיון החרדי. אולי זה ילמד אותנו משהו חדש על הנושאים הכי בוערים בעם ישראל.

ב. שליש מעתיד עם ישראל

יותר משליש מתלמידי כיתות א' היהודים בישראל הינם בני הציבור החרדי.

צמיחת הציבור החרדי הוא אחד מהפלאים הגדולים של דורנו.

פלא של נס ופלא של ניצחון הרוח וקידוש החיים, כי להביא לעולם ריבוי חיים משמע לקדש את החיים. העתיד שייך למי שמחליט, על אף כל האתגרים, להרבות חיים בעולם. להאמין בעתיד. זה לא כמו שהשמאל חושב, 'פרצה מעצבנת של השתלטות על הדמוקרטיה בעזרת הדמוגרפיה', אלא ניצחון רוחני אמיתי של קהילה ורעיון.

דמיינו איפה היינו היום בלי הצמיחה הפלאית הזאת, ולו מבחינה דמוגרפית בלבד, מול אויבינו הערבים מבית ומחוץ. דמיינו את המאזן שהיה בכנסת.

הבנות אלו מחדדות לנו את חשיבות הבנת האופי החרדי. רק כך נוכל לייצר **היכרות וכבוד עם** אותם מאחינו הנראים כפינגווינים בעיני רבים מאיתנו.

ג. איך מבינים תופעה?

כל תופעה בעולם מתבררת לעומק אך ורק מתוך עיון בהתפתחות ההיסטורית-רעיונית של אותה תופעה.

לדוגמה, אם נגדיר את עם ישראל כ"עם השוכן בעיקר במדינת ישראל ומונה כ-15 מיליון בני אדם ברחבי העולם", ודאי שנחטא בהשטחה קשה בהבנת מי הוא באמת עם ישראל, ושום דבר ממה שקורה פה לא יראה לנו הגיוני.

קל וחומר להבנת אמונת ישראל.

את מינימום הבירור צריך להתחיל לפחות עם התנ"ך וספר 'הכוזרי', להבנת עמוד השדרה ההיסטורי-זהותי שלנו.

ד. ההיסטוריה של החרדיות

את ההיסטוריה החרדית צריך להתחיל לכל המאוחר מעת פריצת הנאורות והמודרנה.

הנאורות והמודרנה אמרו דבר פשוט - 'בואו נזרוק את הניסיון והמסורות שלנו, נמחק את כל מה שתפסנו עד היום כהבדל בין אמת לשקר, בין טוב לרע, ונחליט עליהם מחדש. איך נחליט? ניצור רעיונות בתוך מוחנו בניתוק מהעולם'.

העולם המערבי נסחף אחר רעיונות אלו כסופה דוהרת. שמות כגון דקארט, וולטר, רוסו, קאנט ושפינוזה, מהוגי השמאל והפרוגרס העולמי, החלו להינשא בפי ההגמוניות האינטלגנטיות.

בפן המדעי והמתמטי, לגישת הנאורות היו יתרונות. אך מה בדבר שאר מאפייני החיים? האם באופן מתמטי אנו בוחנים שאלות של מוסר, אמת, משמעות, זהות ואמונה?

העולם היהודי במערב עד אותו זמן היה מגוון רוחנית באופן טבעי, היו יותר מחוברים ופחות, יותר למדניים ופחות, בגבולות הגזרה שבין טוביה החולב לבין הגאון מוילנה.

אך אז לראשונה החלו לצוץ 'אידיאולוגים'. יהודים שתפיסתם הופכית ולוחמנית לאמונה היהדות באופן רדיקלי ונמרץ.

רפורמיות, החלנה, רומנטיציזם, קומוניזם, אמנסיפציה, רעיון הלאומיות המודרנית-מחולנת ועוד.

המערב הפך לקלחת כריזמטית וסוחפת של אידיאולוגיות מומצאות, והעולם היהודי חש בסכנת כרסום ואיבוד.

בנקודת זמן זו בא החתם סופר, שזיהה: כאשר האמת והשקר והטוב והרע מוגדרים מחדש בניתוק מהעולם, מהניסיון ומהמסורות, אזי סוף מגדל הבבל ה'מפתה' הזה לקרוס בקול רעש גדול.

גם אם לא במינוחים אלו, כבר אז אנשים חכמים הבינו שכאשר מתנתקים מהניסיון והמסורת, בקצה הדרך המודרנה בהכרח תהפוך לפוסט-מודרנה. והנאורות לנעורות (WOKE).

”
הנאורות
והמודרנה
אמרו דבר
פשוט -
'בואו נזרוק
את הניסיון
והמסורות
שלנו, נמחק
את כל מה
שתפסנו עד
היום
כהבדל בין
אמת לשקר,
בין טוב
לרע,
ונחליט
עליהם
מחדש. איך
נחליט?
ניצור
רעיונות
בתוך מוחנו
בניתוק
מהעולם'

קם החתם סופר והתווה צו שעה - 'חדש אסור מן התורה', ובעצם קרא לעם ישראל להיכנס לתיבת נח רעיונית, לצמצם את החיים ולעבור למגננה אל מול עולם מתפרק ממוסר ומזהויות, עד תעבור הסופה.

את המגננה הרעיונית השלים הרש"ר הירש כאשר קרא למגננה חברתית-קהילתית, ולהפרדת קהילות כדי לא להיות מושפעים.

שנים אחר כך התווה 'החזון איש' את היחס החרדי למדינת ישראל - פרגמטי, מגננתי, ובעיקר גאה ובלי רגשות נחיתות, למרות החולשה המספרית, והבין שלמען הצלת מסירת מורשת התורה, הוא חייב לעת עתה להקים חברה של מחוייבים לדבר.

נשלים את התמונה עם הרב שך שבתקופתו החל לארגן כח פוליטי משמעותי של היהדות האשכנזית, ואף של הספרדית על ידי הקמתו את ש"ס, ולראשונה יצא מהאופוזיציה הלעומתית ונכנס לקואליציה בממשלת בגין.

ראוי לציין שבגולה הספרדית לא התפתחה שום חרדיות, מהסיבה הפשוטה - לא היתה שם נאורות מערבית. כאשר הגיעו הספרדים לארץ ופגשוה לראשונה, הלכו אל אחיהם הליטאים ולמדו מנסיונם את דרכי ההתגוננות במרחב המודרני-פוסטמודרני מערבי.

הדבר החשוב ביותר להבין על הדנ"א החרדי זה שהוא מבוסס על מגננה, צמצום החיים כצו שעה, צמצום רעיוני וצמצום קהילתי-סוציולוגי, על מנת להיכנס לתיבת נח ולשמור על היהדות למען עם ישראל, בדאגה על מאות שנים קדימה.

ה. החרדיות והציונות המחולנת - זה כנגד זה עשה אלקים

נמשיך בטור הבא בו ננסה לחדד עוד מאפיינים חשובים לענייננו של החרדיות, ואסביר למה לדעתי המשבר הנוכחי הוא רק הקדמה לקומה הבאה שלנו.